

Hovedutfordringer for vannforvaltning Troms

Utviklingen i sjøtransporten frem mot 2030

Målet med Kystverket sitt arbeid er å legge til rette for effektiv sjøtransport med høy grad av sikkerhet og pålitelighet, og gjennom vårt arbeid skal vi sørge for at norske farvann er verdens sikreste og reneste. I 2014 ble det utarbeidet en Sjøsikkerhetsanalyse på oppdrag fra Samferdselsdepartementet, der det mellom annet ligger inne prognoser for utviklingen i skipstrafikken frem mot 2040¹. Denne rapporten er med på å danne grunnlaget for avgjørelsen omkring forebyggende sjøsikkerhet og prioriteringer mellom ulike typer sikkerhetstiltak i ulike geografiske områder.

Prognosene viser at det er ventet en vekst i sjøtrafikken i Troms og Finnmark, både innen gods-, passasjertrafikk og tankskip. Vi ser også en trend der skip langs kysten vår blir større, noe som stiller større krav til fremkommelighet og rene farvann. Derfor er noen av de viktigste oppgavene for Kystverket fremover å sørge for god og pålitelig navigasjonsveiledning (både nymerking og vedlikehold av eksisterende installasjoner), og utdypninger i de viktigste skipsledene langs kysten.

Kystverket sine roller innen sjøsikkerhet og beredskap

Kystverket er en forurensningsmyndighet i forbindelse med, eller fare for, akutt forurensning, og er delegert myndighet når det gjelder skipsvrak. Dette innebærer mellom annet ansvar og myndighet til å fatte vedtak, føre tilsyn og gjennomføre tiltak. Akutt forurensning er i utgangspunktet ikke omfattet av vannforskriften, men i Vann-Nett ligger Kystverket inne med tiltak for å unngå akutt forurensning fra u-båtvraket ved Fedje Hordaland.

Kystverkets viktigste rolle innen vannforvaltningen er å forebygge ulykker og med det, senke risikoen for forurensning. Foruten de fysiske tiltakene og merking i skipsledene, er Sjøtrafikksentraltjenestene oppretter for å bedre sjøsikkerheten og verne miljøet i kystsonen. Sjøtrafikksentralene jobber døgntilrettelagt med å forebygge ulykker til sjøs og utfører inngrep som er nødvendige for å unngå kollisjon eller grunnstøting. Tjenesteområdene er knyttet til områder med stor trafikk og/eller det er høy andel farlig last. Vardø sjøtrafikksentral overvåker all tankskip- og annen risikotrafikk langs norskekysten og havområdene rundt Svalbard.

Planlagte prosjekter i NTP 2018-2029

En stor del av Kystverket sine fysiske påvirkninger på vannkvaliteten har vært tilknyttet fiskerihavner og den maritime infrastrukturen knyttet til disse (molo, kaianlegg, mudring). Fra 2020 er det avgjort at alle næringsaktive fiskerihavner skal overføres til fylkeskommunene og de ikke-næringsaktive havnene skal avhendes. Kystverket vil derfor ikke lengre ha myndighet eller ansvar for vedlikehold av disse havnene i neste periode av vannforvaltningsplanene. Per i dag er det ikke registrert tiltak med Kystverket som virkemiddeleier i Vann-Nett tilknyttet fiskerihavner i Troms.

¹ DNV GL Maritime. *Sjøsikkerhetsanalysen 2014. Prognoser for skipstrafikken mot 2040.*
https://www.kystverket.no/globalassets/nyheter/2015/november/prognoser_2040-rev.e-2018-02-14-002.pdf

Kystverket følger opp kravene i vannforskriften i vårt daglige arbeid og vurderer hovedsakelig påvirkninger i følgende sammenhenger:

1. Ved enkeltsaksbehandling etter havne- og farvannsloven skal alle vedtak inneholde en § 12 vurdering av om tiltaket vil påvirke vannkvaliteten basert på fastsatte kvalitetselement.
2. Ved prosjektering av farledstiltak og/eller søknad om tiltaksgjennomføring skal i forbindelse med konsekvensutredningen gjøres vurderinger av om de foreslåtte tiltakene vil kunne påvirke vannkvaliteten og det skal leveres et kunnskapsgrunnlag godt nok for at miljømyndighetene kan gjennomføre en § 12 vurdering.

Oppdrag og prioritering av tiltak i Kystverket

Kystverket får sine oppdrag via styringsbrev fra Samferdselsdepartementet som så blir omsatt til handlingsplan og årsplaner internt, samt årlige bevilgninger over statsbudsjettet basert på de tiltak som ligger inne i Nasjonal Transportplan (NTP) og som blir vedtatt gjennomført i Stortinget. I tillegg har vi noen midler på vedlikeholds- og undersøkingsbudsjett, men disse midlene er i stor grad øremerket til spesifikke prosjekter og lite gjenstår til "fri" bruk. Det er derfor svært viktig at eventuelle tiltak etter vannforskriften der Kystverket står som virkemiddeleier kommer inn i NTP og/eller i statsbudsjettet. Alle våre tiltak i sjø har derfor lang prosjekteringstid, der mange av forprosjektene kanskje aldri blir realisert om der ikke er politisk vilje til å gjennomføre. Det er i den tidlige prosjekteringsfasen en ser på samfunnsøkonomien for det enkelte tiltak og vurderer eventuelle konsekvenser for natur og vannmiljø.

I tabellen under er det listet opp prosjekter som ligger inne i gjeldene NTP og som Kystverket følger opp med egne handlingsprogram. Det er utarbeidet forprosjekt på disse tiltakene der en mellom annet har vurdert konsekvensene for naturmangfold og forurensning.

Foruten innseilingen Senjahopen er ingen av tiltakene prioritert i første planperiode (2018-2023) og dette kan få konsekvenser i forhold til om de vil bli gjennomført.

Prosjekt	Type tiltak	Statlige midler 2018-2023 (i mill. kr)	Statlige midler, 2024 – 2029 (i mill. kr)
Innseiling Senjahopen (første planperiode)	Utdypning i innseilingen og havneområdet	39	100
Engenes fiskerihavn (siste planperiode)	Flytting av eksisterende molo og oppføring av ny molo, samt utdypning i havnebassenget og nymerking.		101
Vannavalen fiskerihavn (siste planperiode)	Utdypning i innseilingen, fjerning av grunne og utdypning foran kai.		39
Årviksand fiskerihavn (siste planperiode)	Utdypning av havnebasseng og innseiling. Bygging av sandfanger molo.		82
		39	322

Samferdselsdepartementet har i forbindelse med overføringen av fiskerihavner til fylkeskommunen laget en forskutteringsordning for fiskerihavne- og farledsprosjekter for å få

fremskyndet prosjekter som er prioritert i NTP 2018-2023.

[Arbeid videre mot neste NTP 2022-2033](#)

Kystverket arbeider nå med forprosjekt for strekningsvisetiltak i Troms, der vi mellom annet ser på de ulike tiltakene sin påvirkning på naturmangfold og vannmiljø. Disse vil inngå som grunnlag for neste NTP (skal vedtas i 2022), og det vil da bli gjort en prioritering for hvilke prosjekt som skal videreføres.